

PROGRAM STUDIÓW

KIERUNEK Stosunki międzynarodowe

SPECJALNOŚĆ:

- 1. Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrona granic**
- 2. Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu**

STUDIA I STOPNIA

PROFIL PRAKTYCZNY

2019

Spis treści

1. Koncepcja kształcenia na kierunku	3
2. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe	4
3. Cele kształcenia.....	5
4. Ogólna charakterystyka studiów	6
5. Tabela efektów uczenia się z odniesieniem do charakterystyk drugiego stopnia PRK	8
6. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.....	12
7. Plan studiów	14
8. Sylabusy	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
9. Praktyki zawodowe	24
10. Opis kwalifikacji uzyskiwanych lub możliwych do uzyskania po ukończeniu studiów oraz możliwości zatrudnienia	24
11. Wymogi związane z ukończeniem studiów	25
12. Rola interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów	26
13. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy. Rozwój i doskonalenie form wsparcia.....	27
14. Ewaluacja i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku	32

1. Koncepcja kształcenia na kierunku

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie została powołana na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2001 roku w sprawie utworzenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie. Swoją działalność rozpoczęła z dniem 1 września 2001 roku.

Instytut Neofilologii został utworzony Zarządzeniem nr 16/2002 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie z dnia 18 września 2002 roku w sprawie utworzenia nowych jednostek organizacyjnych. W ramach Instytutu prowadzone są następujące kierunki studiów: Filologia i Stosunki międzynarodowe. Strukturę organizacyjną Instytutu tworzą: Katedra Anglistyki, Katedra Sławistyki oraz Katedra Stosunków Międzynarodowych. Kształcenie na kierunku Stosunki międzynarodowe jest wypełnieniem misji naukowo-społecznej i realizacją Strategii Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, zgodnie z którymi Uczelnia, we współpracy ze środowiskiem lokalnym, wpływa na rozwój miasta Chełm i regionu poprzez bogatą ofertę dydaktyczno-badawczą. Misja Uczelni oraz Strategia Rozwoju zostały określone w Uchwale Senatu PWSZ w Chełmie. Charakter oferty dydaktyczno-badawczej oraz aktywność rozwojowa PWSZ w Chełmie wypełnia zamierzenia władz Uczelni, którymi są: utrzymanie pozycji wiodącego ośrodka akademickiego kształcenia zawodowego na Lubelszczyźnie oraz kształcenie ludzi regionu wschodniej Polski i wszechstronne przygotowanie ich do twórczego działania w sferze zawodowej. Biorąc pod uwagę położenie przy wschodniej granicy Unii Europejskiej, Uczelnia ma do spełnienia szczególne zadanie integrowania społeczności tego obszaru kraju i Europy poprzez badania naukowe, upowszechnianie wiedzy i kształtowanie takiej społeczności akademickiej, którą w życiu tak społecznym jak i zawodowym mają cechować wartości moralne, poznawcze czy intelektualne, w ogóle.

Studia na kierunku Stosunki międzynarodowe wpisują się w Strategię Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie na lata 2012-2020, skupiając się na następujących jej elementach:

- doskonalenie procesu nauczania,
- wzmocnieniu i rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej,
- rozwoju działalności naukowo-badawczej,
- aktywizacji społeczności studenckiej,
- stymulowaniu współpracy międzynarodowej,
- współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Kierunek daje studentom możliwość wyboru specjalności w zależności od zainteresowań i predyspozycji. Oferowane przez Katedrę Stosunków Międzynarodowych specjalności to: Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrona granic oraz Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu.

Proponowane specjalności oraz oferta programowa są efektem konsultacji z partnerami zewnętrznymi oraz propozycji zgłaszanych przez studentów i absolwentów. Podniesieniu jakości oferty kształcenia sprzyja fakt, że znaczna grupa nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia ma bogate doświadczenie zawodowe. Program studiów wpisuje się w zawodowy charakter Uczelni i zapotrzebowanie na ekspertów z zakresu różnorodnych specjalności. Oferowany program kształcenia ma wносить istotny wkład w system rozwoju intelektualnego regionu, zarówno społeczeństwa polskiego, jak i sąsiednich krajów. Oferta programowa kierunku ma umożliwić młodzieży wybór zakresu kształcenia w zależności od zdolności i oczekiwań oraz zapewnić warunki do harmonijnego funkcjonowania w społeczności akademickiej.

Przyjmowanie kandydatów na I rok studiów na kierunek Stosunki międzynarodowe następuje na podstawie wyników postępowania kwalifikacyjnego, które obejmuje konkurs świadectw dojrzałości. W postępowaniu kwalifikacyjnym przyznaje się punkty za wynik lub ocenę z egzaminu maturalnego/egzaminu dojrzałości lub ocenę klasyfikacji końcowej, opisane szczegółowo w uchwale rekrutacyjnej. Od kandydata wymagana jest ogólna orientacja w problematyce współczesnego świata.

2. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie pozyskuje fundusze z programu Erasmus+ z przeznaczeniem na odbywanie przez studentów części studiów na innej uczelni zagranicznej, wyjazdy pracowników, w tym pracowników dydaktycznych w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych i na wyjazdy w celach szkoleniowych. Studenci i pracownicy mają także możliwość uczestniczenia w wymianie wiedzy i doświadczeń z zagranicznymi uczelniami partnerskimi w ramach współpracy międzyuczelnianej. Dodatkowo program studiów jest konsultowany z zewnętrznymi interesariuszami prowadzącymi działalność międzynarodową. Do realizacji programu studiów zapraszani są naukowcy i badacze wizytujący z zagranicznych ośrodków akademickich. Program studiów przewiduje możliwość pisania prac dyplomowych z zakresu stosunków międzynarodowych również w językach obcych. Student Stosunków międzynarodowych w toku kształcenia na Uczelni uczestniczy w 120 godzinach zajęć z języka obcego. Zajęcia zakończone są egzaminem.

Kierunkowa Komisja do Spraw Jakości Kształcenia w oparciu o doświadczenia współpracy międzynarodowej, dydaktycznej i naukowej monitoruje i ma możliwość proponowania zmian w programie studiów, które służyłyby umiędzynarodowieniu procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia.

3. Cele kształcenia

Głównym celem kształcenia na kierunku Stosunki międzynarodowe jest przygotowanie absolwenta do podejmowania zawodów i ról społecznych, wymagających kwalifikacji i umiejętności dynamicznego dostosowywania się do zmieniających się uwarunkowań zawodowych. Studia w swym założeniu mają u absolwenta ukształtować m. in.: krytyczny stosunek do literatury naukowej, do poznawanych faktów oraz wyzwolić umiejętność poprawnego rozumienia i odtwarzania uzyskanej wiedzy, np. poprzez opanowanie warsztatu pracy. Dzięki studiom studenci kształtują i doskonalą u siebie określone umiejętności, np.: wyszukiwania informacji, panowania nad dużą ilością danych, samodzielności, krytycyzmu czy też wrażliwości na odmienności kulturowe. Studia wdrażają także do samodzielnego przygotowywania prac badawczych.

Absolwenci Stosunków międzynarodowych uzyskują wiedzę i umiejętności potrzebne do pełnienia różnych ról w życiu społeczno-politycznym i kulturalnym w sytuacji postępującej integracji w skali globalnej i regionalnej, szczególnie w Europie. Większość działań podejmowanych dzisiaj w biznesie, polityce, mediach, edukacji czy kulturze również wymaga uwzględnienia kontekstu międzynarodowego, a studia na kierunku Stosunki międzynarodowe umożliwiają zdobycie przydatnej wiedzy o procesach zachodzących na świecie.

Absolwenci tego kierunku dysponują podstawową wiedzą społeczno-polityczną, ekonomiczną oraz kulturalną dotyczącą Europy i świata. Jednocześnie, każdy profil specjalnościowy zapewnia poszerzenie pewnych umiejętności oraz dodatkowe kwalifikacje, przygotowując tym samym absolwenta do podjęcia pracy zawodowej w instytucjach, w których istnieje potrzeba wykorzystania wiedzy z zakresu stosunków międzynarodowych. Absolwenci są przygotowani nie tylko do podjęcia pracy w firmach/podmiotach o szeroko rozumianym profilu międzynarodowym, ale także na stanowiskach wymagających umiejętności przetwarzania i analizy danych w instytucjach administracji rządowej i pozarządowej, sektorze pozarządowym, agencjach celnych, instytucjach naukowych oraz badawczo-rozwojowych.

4. Ogólna charakterystyka studiów

Nazwa instytutu realizującego program	Instytut Neofilologii	
Katedra	Stosunków Międzynarodowych	
Forma studiów	Studia pierwszego stopnia	
Liczba semestrów	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
	6	6
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	180	180
Język studiów/egzaminów	język polski	język polski
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	licencjat
Łączna liczba godzin zajęć na studiach	2085	1299
Wymiar praktyk zawodowych (miesiąc/godziny)	960	960
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	32	32
Łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	180	180
Liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin	-	-

w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne		
Ilość punktów ECTS przypisana zajęciom do wyboru przez studenta	88	88
Określenie dyscyplin oraz procentowego udziału liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin przyporządkowanej dla kierunku	Dziedzina nauk społecznych Dyscyplina naukowa- Nauki o polityce i administracji – 100%	
Liczba punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć kształcących umiejętności praktyczne	94	94
W przypadku studiów I stopnia – łączna liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego – studia stacjonarne	60	

5. Tabela efektów uczenia się z odniesieniem do charakterystyk drugiego stopnia PRK
KIERUNEK STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kategoria opisowa – aspekty o podstawowym znaczeniu	Opis zakładanych efektów uczenia się Absolwent studiów I stopnia	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK poziom VI
Kategoria charakterystyki efektów uczenia się - WIEDZA (W) –absolwent zna i rozumie:			
K_W01	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	Istotę i zakres nauk społecznych oraz ich metodologicznych i przedmiotowych powiązań z innymi dyscyplinami naukowymi	P6S_WG1
K_W02		Rolę jednostki w społeczeństwie, struktury, instytucje i organizacje społeczne oraz ich relacje z analogicznymi strukturami i instytucjami w wymiarze krajowym i międzynarodowym	
K_W03		Podstawy prawne i zasady funkcjonowania UE, dynamiki integracji politycznej, gospodarczej, społecznej i kulturowej w Europie i na świecie	
K_W04		Procesy ekonomiczne, rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz posiada wiedzę dotyczącą funkcjonowania podmiotów gospodarczych zarówno na płaszczyźnie krajowej, jak i zagranicznej	
K_W05		Złożone procesy globalizacji, regionalizacji, instytucjonalizacji i współzależności zachodzących w bezpieczeństwie oraz otoczeniu międzynarodowym	
K_W06	Kontekst uwarunkowa	Reguły i normy prawne, organizacyjne i etyczne tworzące struktury i instytucje polityczne, społeczne i ekonomiczne w wymiarze polskim, europejskim i światowym, a także ich źródła, naturę i zachodzące w nich zmiany	P6S_WK1

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kategoria opisowa – aspekty o podstawowym znaczeniu	Opis zakładanych efektów uczenia się Absolwent studiów I stopnia	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia PRK poziom VI
K_W07	nia i skutki	Różnice kulturowe, religijne, narodowe i etniczne w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym, w wymiarze krajowym, europejskim i światowym	P6S_WK2 P6S_WK3
K_W08		Podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz podstaw przedsiębiorczości	
Kategoria charakterystyki efektów uczenia się - UMIEJĘTNOŚCI (U) –absolwent potrafi:			
K_U01	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	Analizować i interpretować podstawowe problemy i procesy z zakresu stosunków i bezpieczeństwa międzynarodowego	P6S_UW2
K_U02		Posługiwać się podstawowymi metodami i narzędziami, w tym narzędziami informatycznymi oraz technikami pozyskiwania i analizy danych statystycznych na potrzeby interpretacji problemów z obszaru stosunków międzynarodowych	
K_U03		Analizować i interpretować proces zarządzania, oraz podejmowania decyzji; dokonywać interpretacji mapy politycznej i gospodarczej świata, określić przyczyny i konsekwencje współczesnych problemów dotyczących systemów bezpieczeństwa, mniejszości i grup etnicznych, oraz wszelkiego rodzaju wykluczeń ekonomicznych i społecznych	
K_U04		Prognozować zjawiska i tendencje w stosunkach i bezpieczeństwie międzynarodowym	

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kategoria opisowa – aspekty o podstawowym znaczeniu	Opis zakładanych efektów uczenia się Absolwent studiów I stopnia	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK poziom VI
K_U05		Analizować funkcjonowanie i zarządzanie podmiotów gospodarczych oraz posiada umiejętność planowania, realizowania i kontrolowania przepływu towarów i usług w otoczeniu krajowym i międzynarodowym	
K_U06		Analizować przedstawiane rozwiązania konkretnych problemów, dokonywać oceny ich skutków oraz wdrażać proponowane rozwiązania	
K_U07	Komunikowanie się odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	Przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim i obcym/wypowiedzi w języku polskim i obcym, dotyczące zagadnień szczegółowych z zakresu stosunków międzynarodowych	P6S_UK1 P6S_UK2 P6S_UK3
K_U08		Posługiwać się językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, posługuje się słownictwem typowym dla nauk o polityce, a także językiem specjalistycznym umożliwiającym realizację zadań zawodowych	
K_U09	Organizacja pracy planowanie i praca zespołowa	Prezentować własne stanowisko, planować pracę zespołu, w tym współpracę w grupie, oraz zastosować techniki skutecznego komunikowania i negocjacji	P6S_UO1 P6S_UO2
K_U10	Uczenie się – planowanie	Uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności oraz rozumie potrzebę samokształcenia	P6S_UU1

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kategoria opisowa – aspekty o podstawowym znaczeniu	Opis zakładanych efektów uczenia się Absolwent studiów I stopnia	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK poziom VI
	własnego rozwoju i rozwoju innych osób		
Kategoria charakterystyki efektów uczenia się - KOMPETENCJE SPOŁECZNE (K) –absolwent jest gotów do:			
K_K01	Oceny – krytyczne podejście	Udziału w dyskusji i do formułowania krytycznego podejścia do problemu, a w razie konieczności odwołuje się do opinii eksperta	P6S_KK1, P6S_KK2
K_K02	Odpowiedzialność wypełnianie zobowiązań społecznych i działalność na rzecz interesu publicznego	Funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim	P6S_KO1, P6S_KO2, P6S_KO3
K_K03	Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu	Zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny w wypełnianiu swojej roli zawodowej	P6S_KR1

6. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się

Weryfikacja efektów uczenia się zdefiniowanych dla przedmiotów realizowanych na kierunku Stosunki międzynarodowe polega na sprawdzeniu wyników pracy studenta i określeniu, czy zostały osiągnięte przez studenta założone dla przedmiotów efekty uczenia się. Zgodnie z §39 ust. 1 Regulaminu Studiów PWSZ w Chełmie podstawą do zaliczenia zajęć jest: uczestnictwo studenta w przewidzianych planem studiów zajęciach dydaktycznych, aktywność studenta na zajęciach, pozytywne wyniki bieżącej kontroli wiadomości oraz oceny prac wynikających z programu zajęć, w tym prac kontrolnych, testów, sprawdzianów, projektów, sprawozdań. Sposoby weryfikacji założonych efektów uczenia się są uwzględniane w kartach (sylabusach) przedmiotów. Warunki zaliczenia zajęć ustala prowadzący zajęcia i zgodnie z § 39 ust. 3 Regulaminu Studiów PWSZ w Chełmie podaje do wiadomości studentów w okresie dwóch tygodni od ich rozpoczęcia.

Ocena i weryfikacja efektów uczenia się obejmuje wszystkie kategorie efektów, tj. wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne i uwzględnia ocenę zakładanych efektów uczenia się dla przedmiotów, praktyk zawodowych oraz ocenę efektów uczenia się w procesie dyplomowania. Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na bieżąco w trakcie zaliczania poszczególnych zajęć z przedmiotów, jak również w trakcie zaliczeń oraz egzaminów. Sprawdzenie osiągnięcia założonych efektów uczenia się realizowane jest przez zastosowanie zróżnicowanych form oceniania studentów, adekwatnych do obszarów, których dotyczą efekty. Do najczęściej stosowanych na kierunku Stosunki międzynarodowe metod weryfikacji należą m. in.: egzaminy pisemne (opisowe lub testowe) oraz ustne, zaliczenia pisemne (opisowe lub testowe) lub ustne, przygotowanie referatów, prezentacji multimedialnych, prac zaliczeniowych, obserwacja umiejętności praktycznych studenta, obserwacja aktywności studenta, ocena zaangażowania w dyskusji, obserwacja postaw społecznych w trakcie realizacji zajęć lub praktyk zawodowych.

Zasady przechowywania prac sprawdzających i zaliczeniowych potwierdzających osiągnięcie przez studentów założonych efektów kształcenia określa Zarządzenie Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie w sprawie przechowywania prac sprawdzających i zaliczeniowych. Weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk dokonuje opiekun praktyk zawodowych w oparciu o przedłożoną przez studenta dokumentację. Studia kończą się egzaminem dyplomowym, który obejmuje sprawdzenie wiedzy i umiejętności praktycznych zdobytych w całym okresie studiów. Procedurę dyplomowania określa § 59-67 Regulaminu Studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie oraz Zarządzenie

Rektora PWSZ w Chełmie w sprawie procesu dyplomowania w PWSZ w Chełmie z późniejszymi zmianami, które stanowi uzupełnienie zasad określonych w Regulaminie Studiów.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest m. in. uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej, która jest weryfikowana w systemie antyplagiatowym. Zasady weryfikacji prac dyplomowych systemem antyplagiatowym reguluje Zarządzenie Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej Chełmie w sprawie Procedury weryfikacji prac dyplomowych systemem antyplagiatowym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Chełmie z późn. zm.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się (w oparciu m. in. o informacje zawarte w Arkuszach weryfikacji efektów uczenia się oraz zgromadzone w pomieszczeniach Instytutu prace zaliczeniowe) analizowane są na posiedzeniach Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku Stosunki międzynarodowe, a wnioski znajdują się w przygotowywanym corocznie sprawozdaniu. Komisja kierunkowa analizuje także wybrane losowo prace dyplomowe. Weryfikacja efektów uczenia się polega w szczególności na sprawdzeniu, czy zostały osiągnięte efekty uczenia się przyjęte dla seminarium dyplomowego, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową. Weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się, przyjętych dla seminarium dyplomowego, dokonuje opiekun pracy dyplomowej. Weryfikacja dokonywana jest także przez recenzenta, który sporządza recenzję pracy dyplomowej.

7. Plan studiów

Plan studiów

Kierunek: Stosunki międzynarodowe

Specjalność: Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrona granic

Specjalność: Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu

od roku akademickiego 2019/2020

studia stacjonarne

profil praktyczny

Semestr I

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Wstęp do prawoznawstwa	P	15					Egzamin	2
2.		Wstęp do prawoznawstwa	P		30				Ocena	3
3.		Makroekonomia	P	15					Egzamin	2
4.		Makroekonomia	P		30				Ocena	3
5.		Elementy demografii	P		30				Ocena	3
6.		Nauka o państwie	P	30					Egzamin	2
7.		Nauka o państwie	P		30				Ocena	3
8.		Podstawy wiedzy o stosunkach międzynarodowych	P	30					Egzamin	2
9.		Podstawy wiedzy o stosunkach międzynarodowych	P		30				Ocena	3
10.		Geografia polityczna i ekonomiczna	P		30				Ocena	2
11.		Filozofia	P					15	Ocena	1
12.		Technologia informacyjna	P		30				Ocena	2
13.		Wychowanie fizyczne I	P		30				Ocena	0
14.		Lektorat języka obcego I	OB		30				Ocena	1
15.		Warsztaty – przygotowanie do praktyk	P		15				Ocena	1
W sumie godzin				90	285			15		
Razem godzin w semestrze				390						30
16.		Praktyka								
Suma punktów ECTS										30

Semestr II

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Mikroekonomia	P	15					Egzamin	1
2.		Mikroekonomia	P		15				Ocena	2
3.		Religia we współczesnym świecie	P		30				Ocena	2
4.		Bezpieczeństwo międzynarodowe	P	15					Egzamin	2
5.		Bezpieczeństwo międzynarodowe	P		15				Ocena	2
6.		Historia stosunków międzynarodowych	P	30					Egzamin	1
7.		Historia stosunków międzynarodowych	P		30				Ocena	2
8.		Podstawy prawa unijnego	P	15					Ocena	1
9.		Podstawy prawa unijnego	P		15				Ocena	2
10.		Integracja europejska	P	30					Egzamin	1
11.		Integracja europejska	P		30				Ocena	2
12.		Wychowanie fizyczne II	P		30				Ocena	0
13.		Lektorat języka obcego II	OB		30				Ocena	1
W sumie godzin				105	195					19
Razem godzin w semestrze				300						
14.		Praktyka śródsemestralna 330 godzin od 01.03 do 25.09	OB	330					Ocena	11
Suma punktów ECTS										30

Semestr III

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Organizacje międzynarodowe	P	30					Egzamin	1
2.		Organizacje międzynarodowe	P		30				Ocena	2
3.		Międzynarodowe stosunki polityczne	P	30					Egzamin	2
4.		Międzynarodowe stosunki polityczne	P		30				Ocena	2
5.		Międzynarodowe stosunki kulturalne	P	30					Ocena	2
6.		Międzynarodowe stosunki kulturalne	P		30				Ocena	2
7.		Polityka zagraniczna Polski	P	30					Egzamin	2
8.		Polityka zagraniczna Polski	P		30				Ocena	2
9.		Współczesne systemy polityczne	P	30					Ocena	2
10.		Współczesne systemy polityczne	P		30				Ocena	2
11.		Międzynarodowe stosunki militarne	P		30				Ocena	2
12.		Socjologia	P		15				Ocena	1
13.		Psychologia społeczna	P		30				Ocena	2
14.		Lektorat języka obcego III	OB		30				Ocena	1
W sumie godzin				150	255					
Razem godzin w semestrze				405						25
15.		Praktyka śródsemestralna 150 godzin od 1.10 do 15.02	OB	150					Ocena	5
Suma punktów ECTS										30

Specjalność:
Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrona granic

Semestr IV

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Podstawy prawa międzynarodowego publicznego	P	30					Egzamin	1
2.		Podstawy prawa międzynarodowego publicznego	P		30				Ocena	2
3.		Administracja publiczna	P	30					Egzamin	1
4.		Administracja publiczna	P		30				Ocena	2
5.		Międzynarodowe stosunki gospodarcze	P	30					Egzamin	1
6.		Międzynarodowe stosunki gospodarcze	P		30				Ocena	2
7.		Polityka w teorii i praktyce: idee i organizacje	OB	30					Egzamin	1
8.		Polityka w teorii i praktyce: idee i organizacje	OB		30				Ocena	2
9.		Podstawy wspólnotowego prawa celnego	OB					30	Ocena	1
10.		Podstawy wspólnotowego prawa celnego	OB		30				Ocena	1
11.		Dokumenty celne	OB		30				Ocena	1
12.		Współpraca transgraniczna ze wschodnimi sąsiadami Polski	OB					30	Ocena	1
13.		Współpraca transgraniczna ze wschodnimi sąsiadami Polski	OB		30				Ocena	1
14.		Lektorat języka obcego IV	OB		30				Egzamin	2
W sumie godzin				120	240			60		19
Razem godzin w semestrze				420						
15.		Praktyka śródsemestralna 330 godzin od 01.03 do 25.09	OB	330					Ocena	11
Suma punktów ECTS										30

Specjalność:
Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrona granic

Semestr V

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Negocjacje i komunikowanie międzynarodowe	P	30					Ocena	3
2.		Negocjacje i komunikowanie międzynarodowe	P		30				Ocena	3
3.		Międzynarodowy wymiar ochrony granic	OB	30					Ocena	3
4.		Mniejszości narodowe i etniczne	OB		30				Ocena	2
5.		Podstawy zarządzania w organizacji	OB		30				Ocena	2
6.		Ochrona celna praw własności intelektualnej	OB		30				Ocena	2
7.		Konflikty współczesnego świata w przekazach medialnych	OB	30					Ocena	2
8.		Konflikty współczesnego świata w przekazach medialnych	OB		30				Ocena	3
9.		Seminarium dyplomowe I	OB		30				Ocena	5
W sumie godzin				90	180					25
Razem godzin w semestrze				270						
10.		Praktyka śródsemestralna 150 godzin od 1.10 do 15.02	OB			150			Ocena	5
Suma punktów ECTS										30

Specjalność:
Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrona granic

Semestr VI

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Służba dyplomatyczna i konsularna	P	30					Egzamin	2
2.		Służba dyplomatyczna i konsularna	P		30				Ocena	2
3.		Globalizacja we współczesnym świecie	P	15					Ocena	1
4.		Globalizacja we współczesnym świecie	P		15				Ocena	1
5.		Podstawy wizerunku państwa	OB	30					Ocena	1
6.		Podstawy wizerunku państwa	OB		30				Ocena	1
7.		Bezpieczeństwo na rynku pracy	OB		30				Ocena	2
8.		Podstawy postępowania celnego	OB		30				Ocena	2
9.		Podstawy postępowania celnego	OB					30	Ocena	1
10.		Graniczny obrót towarowy i osobowy	OB		30				Ocena	2
11.		Seminarium dyplomowe II	OB		30				Ocena	15
W sumie godzin				75	195			30		30
Razem godzin w semestrze				300						
12.		Praktyka								
Suma punktów ECTS										

**Specjalność:
Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu**

Semestr IV

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Podstawy prawa międzynarodowego publicznego	P	30					Egzamin	1
2.		Podstawy prawa międzynarodowego publicznego	P		30				Ocena	2
3.		Administracja publiczna	P	30					Egzamin	1
4.		Administracja publiczna	P		30				Ocena	2
5.		Międzynarodowe stosunki gospodarcze	P	30					Egzamin	1
6.		Międzynarodowe stosunki gospodarcze	P		30				Ocena	2
7.		Ideologie i doktryny we współczesnym świecie	OB	30					Egzamin	1
8.		Ideologie i doktryny we współczesnym świecie	OB		30				Ocena	2
9.		Podstawy prawa administracyjnego	OB					30	Ocena	1
10.		Podstawy prawa administracyjnego	OB		30				Ocena	1
11.		Strategie rozwoju globalnego i lokalnego jednostek samorządu terytorialnego	OB		30				Ocena	1
12.		Samorząd terytorialny w UE	OB					30	Ocena	1
13.		Samorząd terytorialny w UE	OB		30				Ocena	1
14.		Lektorat języka obcego IV	OB		30				Egzamin	2
W sumie godzin				180	240					
Razem godzin w semestrze				420						19
15.		Praktyka śródsemestralna 330 godzin od 01.03 do 25.09	OB	330					Ocena	11
Suma punktów ECTS										30

**Specjalność:
Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu**

Semestr V

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)		
1.		Negocjacje i komunikowanie międzynarodowe	P	30					Ocena	3
2.		Negocjacje i komunikowanie międzynarodowe	P		30				Ocena	3
3.		Systemy ochrony granic na świecie	OB	30					Ocena	3
4.		Mniejszości narodowe i etniczne na świecie	OB		30				Ocena	2
5.		Zarządzanie w administracji	OB		30				Ocena	2
6.		Ochrona własności intelektualnej	OB		30				Ocena	2
7.		Globalne zagrożenia a międzynarodowa sfera publiczna	OB	30					Ocena	2
8.		Globalne zagrożenia a międzynarodowa sfera publiczna	OB		30				Ocena	3
9.		Seminarium dyplomowe I	OB		30				Ocena	5
W sumie godzin				90	180					25
Razem godzin w semestrze				270						
10.		Praktyka śródsemestralna 150 godzin od 1.10 do 15.02	OB	150					Ocena	5
Suma punktów ECTS										30

**Specjalność:
Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu**

Semestr VI

Lp.	Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	Typ	Typ zajęć i suma godzin					Forma Zaliczenia	ECTS	
				Wykłady (ilość godzin)	Ćwiczenia (ilość godzin)	Laboratoria (ilość godzin)	Ćwiczenia projektowe (ilość godzin)	konwersatoria (ilość godzin)			
1.		Służba dyplomatyczna i konsularna	P	30					Egzamin	2	
2.		Służba dyplomatyczna i konsularna	P		30				Ocena	2	
3.		Globalizacja we współczesnym świecie	P	15					Ocena	1	
4.		Globalizacja we współczesnym świecie	P		15				Ocena	1	
5.		Marketing w administracji publicznej	OB	30					Ocena	1	
6.		Marketing w administracji publicznej	OB		30				Ocena	1	
7.		Bezpieczeństwo i higiena w środowisku pracy	OB		30				Ocena	2	
8.		Zarządzanie funduszami europejskimi	OB		30				Ocena	2	
9.		Zarządzanie funduszami europejskimi	OB					30	Ocena	1	
10.		Międzynarodowa współpraca administracji i samorządu	OB		30				Ocena	2	
11.		Seminarium dyplomowe II	OB		30				Ocena	15	
W sumie godzin				75	195		30			30	
Razem godzin w semestrze				300							
12.		Praktyka									
Suma punktów ECTS											30

Semestr	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Ilość godzin dydaktycznych w poszczególnych semestrach, w tym:	390	300	405	420	270	300		
Wykłady	90	105	150	120	90	75		
Ćwiczenia	285	195	255	240	180	195		
Konwersatoria	15			60		30		
Laboratoria								
Ćwiczenia projektowe								
Warsztaty								
Projekt kierowany								
Samokształcenie								
E-learning								
Zajęcia praktyczne								
Praktyki zawodowe (liczba godzin)		330	150	330	150			
ECTS w poszczególnych semestrach	30	30	30	30	30	30		
ECTS – praktyki zawodowe w poszczególnych semestrach		11	5	11	5			
Ilość godzin dydaktycznych w roku akademickim	690		825		570			
Ilość godzin dydaktycznych w całym cyklu kształcenia	2085 + 960 praktyk							

9. Praktyki zawodowe

Studenci Stosunków międzynarodowych o profilu praktycznym obu specjalności zobowiązani są do zrealizowania 960 godzin dydaktycznych praktyk zawodowych. Studenci odbywają praktyki przez cztery semestry, rozpoczynając je w drugim semestrze i kończąc w semestrze piątym. W drugim semestrze zobowiązani są do odbycia praktyk w wymiarze 330 godzin, w trzecim semestrze w wymiarze 150 godzin, z kolei w semestrze czwartym 330 godzin, a w semestrze piątym 150 godzin. Za realizację praktyk zawodowych student otrzyma łącznie 32 punkty ECTS (odpowiednio – po 11 punktów w drugim i czwartym semestrze, zaś w trzecim i piątym po 5 punktów). W każdym semestrze, w którym odbywają się praktyki kończą się one oceną. Studenci przygotowują się do praktyk uczestnicząc w pierwszym semestrze studiów w zajęciach Warsztaty – przygotowanie do praktyk, w wymiarze 15 godzin. Zajęcia, którym przypisany jest 1 punkt ECTS, kończą się zaliczeniem na ocenę. W trakcie odbywania praktyk studenci objęci są kontrolą opiekuna praktyk, z którym mogą konsultować i omawiać kwestie związane z zadaniami praktycznymi.

Miejsce odbywania praktyk: podmioty gospodarcze i organizacje dowolnego typu, w tym przedsiębiorstwa charakteryzujące się dowolnym rodzajem działalności, formą własności i wielkością. Ponadto, przedsiębiorstwa i organizacje sektora publicznego, agencje i organizacje stanowiące otoczenie instytucjonalne działalności gospodarczej. Jednostki obsługujące handel i wymianę międzynarodową. Instytucje publiczne, naukowo-badawcze, oświatowe, placówki kultury lub inne podmioty pozwalające osiągnąć założone cele i efekty uczenia się.

10. Opis kwalifikacji uzyskiwanych lub możliwych do uzyskania po ukończeniu studiów oraz możliwości zatrudnienia

Absolwenci specjalności Międzynarodowy wymiar obsługi ruchu granicznego i ochrony granic posiadają umiejętności poruszania się w złożonej problematyce obsługi ruchu granicznego i ochrony granic, granicznej kontroli osób oraz towarów a także wspólnotowego prawa celnego. Absolwenci tej specjalności mogą ubiegać się o wpis na listę agentów celnych, a tym samym po otrzymaniu wpisu występować jako przedstawiciele w sprawach celnych oraz podatkowych. Absolwenci posiadają także wiedzę z zakresu najnowszych trendów w polityce transgranicznej Unii Europejskiej oraz Polski, ze

szczególnym uwzględnieniem współpracy transgranicznej Polski z jej wschodnimi sąsiadami (Rosja, Białoruś, Ukraina). Po ukończeniu studiów mogą znaleźć zatrudnienie m.in. w organach administracji rządowej i samorządowej lub oddziałach tych organów zajmujących się obsługą ruchu granicznego i ochroną granic, firmach spedycyjnych i obsługujących ruch zagraniczny towarów i osób, konsulatach, placówkach dyplomatycznych, agencjach celnych, firmach ubezpieczeniowych i leasingowych.

Absolwenci specjalności Międzynarodowy wymiar administracji i samorządu posiadają umiejętności posługiwania się przepisami prawa, regulującymi uprawnienia administracji publicznej w zakresie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym, zarządzania mieniem wspólnym (samorządowym lub publicznym) oraz planowania i zarządzania rozwojem danego regionu i jego współpracy z Unią Europejską. Absolwenci tej specjalności mogą znaleźć zatrudnienie m.in. w: administracji państwowej i samorządowej bądź instytucjach im podległych, instytucjach i urzędach Unii Europejskiej, polskich placówkach dyplomatycznych, biurach i sekretariatach organizacji międzynarodowych, rządowych i pozarządowych, konsulatach i przedstawicielstwach państw obcych w Polsce, bankach, agencjach reklamowych, marketingowych i wydawniczych, biurach podróży, redakcjach prasowych, radiowych i telewizyjnych.

11. Wymogi związane z ukończeniem studiów

Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich semestrów zgodnie z programem kształcenia, łącznie z obowiązującymi praktykami, oraz uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego, prezentującego ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Praca dyplomowa wykonana jest w formie pisemnej. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i obejmuje:

- 1) przedstawienie przez studenta treści pracy dyplomowej;
- 2) odpowiedzi na pytania stawiane przez członków komisji.

Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala ocenę z egzaminu dyplomowego. W przypadku, gdy egzamin dyplomowy ma formę egzaminu otwartego, uczestnicy egzaminu, którzy nie są członkami komisji nie mogą zadawać pytań dyplomantowi oraz uczestniczyć w części niejawniej oceniającej egzamin. Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Ostateczny wynik studiów pierwszego

stopnia oblicza się, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, według przyjętego przez Uczelnię wzoru.

12. Rola interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów

W procesie tworzenia programu kształcenia kierunku Stosunki międzynarodowe udział brali interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni. W zakresie ustaleń prowadzonych wewnątrz Uczelni, proces kształtowania koncepcji kształcenia konsultowano z całą planowaną do prowadzenia zajęć dydaktycznych kadrami, samorządem studenckim, poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Uczelni oraz władzami. Obecnie do interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Katedrą Stosunków Międzynarodowych, także w zakresie konstruowania i doskonalenia programu kształcenia należą m.in. takie podmioty jak: Gmina Dorohusk, Gmina Siennica Różana, Usługi Szkoleniowe Jacek Wołoszczuk, Miejski Klub Sportowy „Cement Gryf”, Biuro Rachunkowe Magdalena Wójtowicz, Usługi i Handel Dorota Niemczuk, Pol-Cel Sp. z o.o., Agencja i Magazyn Celny, RADA Sp. z o. o., Innovum sp. z o.o., Bednarex Michał Bednaruk, Angela Export Import, sp. z o.o., Prima-Lux Janusz Wronka, LK-TRANS Liubomyr Kravchuk, Stowarzyszenie Instytut Pamięci i Dziedzictwa Kresowego, PWSZ w Chełmie dział współpracy z zagranicą, Kancelaria adwokacka Chełm, Kama sp. z o.o., Towarzystwo Kultury Polskiej im. T. Kosciuszki na Wołyniu z siedzibą w Łucku, Związek Polaków Winniczny z siedzibą w Winnicy Ukraina.

Troską Katedry Stosunków Międzynarodowych jest utrzymywanie stałego kontaktu z interesariuszami, którzy umożliwiają podjęcie praktyk zawodowych studentów na kierunku Stosunki międzynarodowe na obu specjalnościach. Przedstawiciel pracodawców bierze udział w pracach komisji kierunkowej i ma możliwość oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia na kierunku Stosunki międzynarodowe. Wnioski zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych podczas posiedzeń komisji kierunkowej są uwzględniane przy modyfikacji programu studiów. Jednocześnie wyartykułowane potrzeby interesariuszy związane z pozyskiwaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach pozwalają na modyfikację efektów uczenia się, celem dostosowania ich do potrzeb lokalnego rynku pracy, a co za tym idzie, stworzenia możliwości zmiany programu zgodnie z oczekiwaniami lokalnego rynku pracy i interesariuszy zewnętrznych.

13. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy. Rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uczelnia stara się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom różnych grup studentów, w tym także studentów z niepełnosprawnością. Jedną z form, z której mogą skorzystać studenci kierunku Stosunki międzynarodowe jest indywidualna organizacja studiów. Zgodnie z uchwalonym Regulaminem Studiów PWSZ w Chełmie, indywidualna organizacja studiów polega na ustaleniu indywidualnych terminów uzyskiwania zaliczeń, składania egzaminów oraz zasad realizacji innych obowiązków dydaktycznych. Indywidualna organizacja studiów dopuszczalna jest w odniesieniu do studentów, którzy ukończyli I rok studiów i osiągnęli bardzo dobre wyniki w nauce, osiągają wybitne wyniki sportowe, samotnie wychowują dzieci, są niepełnosprawni lub w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Zgodnie z Regulaminem Studiów PWSZ w Chełmie, studenci mogą studiować według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia. Takie prawa przysługują, za zgodą Rektora Uczelni, studentom wyróżniającym się wybitnymi uzdolnieniami lub osiągnięciami w zakresie studiowanego kierunku lub specjalności kształcenia. Indywidualny plan studiów i program studiów zatwierdza Senat Uczelni, a studia w tym przypadku odbywają się pod kierunkiem opiekuna dydaktycznego. Regulamin Studiów PWSZ w Chełmie zawiera zapisy, które mają za zadanie ułatwić podjęcie i odbywanie studiów osobom niepełnosprawnym. Student będący osobą niepełnosprawną może zwrócić się do Dyrektora Instytutu z wnioskiem o wyznaczenie dla niego opiekuna. Zadaniem opiekuna jest określanie i przedkładanie Dyrektorowi Instytutu szczególnych potrzeb studenta niepełnosprawnego w zakresie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego, w tym dostosowanie warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności poprzez: realizację zajęć w grupach wybranych przez studenta, zwolnienie studenta z obowiązku obecności na zajęciach na zasadach określonych w Regulaminie Studiów, ustalenie w porozumieniu z prowadzącym zajęcia i zainteresowanym studentem indywidualnych terminów zaliczeń oraz składania egzaminów, realizację innej formy zajęć np. z wychowania fizycznego. Studenci ci mają prawo także do korzystania z indywidualnego programu ćwiczeń rehabilitacyjnych pod nadzorem doświadczonego trenera. Powyższe wskazania są zgodne z Regulaminem Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie. Siedziba Instytutu Neofilologii, w której odbywa się większość zajęć dydaktycznych dla studentów kierunku Stosunki międzynarodowe, jest przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Ponadto student będący osobą niepełnosprawną ma prawo do korzystania

ze zasobów bibliotecznych na preferencyjnych zasadach oraz dostępu do miejsc parkingowych na terenie Uczelni.

Studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie mogą korzystać z pomocy w zakresie przedmiotu, zarówno od prowadzących zajęcia jak i innych pracowników dydaktycznych. Pomoc oferowana jest między innymi poprzez konsultacje lub umawiając się z prowadzącymi zajęcia drogą mailową na spotkania indywidualne. Wsparciem dla studentów jest także coraz szerszy zakres informacji przekazywanych za pośrednictwem strony internetowej Instytutu Neofilologii oraz Katedry Stosunków międzynarodowych. Są tam dostępne wszelkie niezbędne dane, między innymi: kontakt telefoniczny do Działu Obsługi Studenta, informacje na temat oferty i efektów kształcenia, zasad rekrutacji, organizacji studiów czy pomocy materialnej. Sprawy organizacyjne nadzorowane są przez pracowników administracji czyli przez pracowników Działu obsługi studenta IN oraz przez opiekunów będących nauczycielami akademickimi w stosunku do przydzielonych im roczników studentów. Studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie mogą korzystać z pomocy materialnej. W ramach środków funduszu pomocy materialnej uczelni student Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie ma prawo ubiegać się o:

- stypendium socjalne,
- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych,
- stypendium Rektora dla najlepszych studentów,
- zapomogę.

Zasady udzielania pomocy materialnej studentom PWSZ w Chełmie zawarte zostały w Regulaminie Przyznawania Pomocy Materialnej Studentom Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, opublikowanym na stronie Uczelni w zakładce student - stypendia. Zgodnie z Regulaminem Przyznawania Pomocy Materialnej Studentom Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, do celów otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów na poszczególnych kierunkach studiów - uwzględnia się oceny ze wszystkich egzaminów oraz zaliczeń określonych planem studiów. Studenci osiągający wybitne wyniki nauczania oraz uczestniczący w innych formach działalności studenckiej mogą wystąpić z wnioskiem o stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego lub stypendium Marszałka Województwa Lubelskiego. Informacje o ofercie wsparcia materialnego studentów przekazywane są przez pracowników administracji Instytutu oraz opiekunów roku, a także pracowników Działu Pomocy Materialnej Studentom.

Studenci kierunku Stosunki międzynarodowe mają możliwość odbywania części studiów na innej uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+. Oferta wyjazdowa wraz

z zasadami finansowania aktywności dostępna jest na stronie internetowej Uczelni. W strukturze Uczelni powołane zostały osoby odpowiedzialne za udzielanie pomocy w sformalizowaniu procesu wymiany. Osoby te pośredniczą pomiędzy studentem starającym się o wyjazd, a uczelnią przyjmującą. Funkcjonujące w ramach Uczelni Biuro Karier „Żak” udziela studentom wsparcia, pomagając wejść na rynek pracy lub wspierając próby kontynuowania edukacji (w różnych formach) poprzez doradztwo czy organizację szkoleń. Uczelnia pozyskuje także środki zewnętrzne na realizację działań, które umożliwiają studentom Stosunków międzynarodowych podnoszenie swoich kwalifikacji. Projekty te są odpowiedzią na potrzeby rynku pracy i dostarczają wiedzy oraz umiejętności tam pożądaných. Lista realizowanych projektów dostępna jest na stronie internetowej Uczelni, a informacje o możliwości uczestnictwa w projekcie przekazywana jest studentom poprzez stronę internetową Uczelni, pracowników Działu Obsługi Studenta IN oraz Biura Karier „Żak”. Takie działania mają na celu wspierać przedsiębiorczość studentów.

Dodatkowo, na Uczelni pracują osoby, które są certyfikowanymi tutorami Collegium Wratislaviense. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie zainicjowała proces wdrożenia tutoringu jako indywidualnej oferty skierowanej bezpośrednio do studentów. Oprócz tutoringu, studenci mogą korzystać także w spotkaniach warsztatowych. Informacje o ofercie wraz z adresami mailowymi do Tutorów znajdują się na stronie internetowej Uczelni. Studenci Stosunków międzynarodowych mają także możliwość pogłębiania swoich zainteresowań uczestnicząc w pracach Studenckiego Koła Naukowego Stosunków Międzynarodowych, Gazetki Studenckiej Stosunków Międzynarodowych „Świat bez Granic” oraz Studenckiego Klubu Pasjonatów Ziemi Chełmskiej. Wszystkie trzy podmioty dają przestrzeń studentom do pogłębiania swojej wiedzy (warsztaty, wyjazdy studyjne) i możliwości prezentacji wyników swoich prac (seminaria) prowadzonych pod nadzorem pracowników naukowo-dydaktycznych Katedry Stosunków Międzynarodowych. Uczestnictwo w wyżej wymienionych organizacjach wspomaga także wszechstronną aktywność studentów. Każdy student kierunku Stosunki międzynarodowe może należeć zarówno do Koła Naukowego, jak i Klubu Pasjonatów Ziemi Chełmskiej, w tym samym czasie będąc także członkiem redakcji Gazetki Studenckiej.

Funkcjonujący na Uczelni Samorząd Studentów umożliwia czynną aktywność studentów kierunku Stosunki międzynarodowe na polu organizacyjnym czy artystycznym. Samorząd działając poprzez swoje organy:

- broni praw i obowiązków studentów,

- popiera oraz współdziała w organizacji naukowych, kulturalnych, turystycznych i sportowych inicjatywy studentów,
- opiniuje projekty uchwał, zarządzeń i decyzji organów Uczelni w sprawach określonych w ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym oraz uczestniczy w posiedzeniach organów kolegialnych Uczelni,
- decyduje o sprawach rozdziału środków przeznaczonych przez Organy Uczelni na cele studenckie.

Przedstawiciele Samorządu Studentów PWSZ są obecni w następujących ciałach:

- Rada Biblioteczna;
- Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia;
- Komisja Stypendialna;
- Komisja Odwoławcza Stypendialna;
- Komisja Dyscyplinarna dla Studentów;
- Komisja Odwoławcza Dyscyplinarna dla Studentów;
- Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich;
- Kierunkowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Wsparcie aktywności sportowej studentów Stosunków międzynarodowych możliwe jest poprzez uczestnictwo w Klubie Uczelnianym Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie. Regulamin studiów określa system motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej, a także sposoby wsparcia studentów wybitnych. Zgodnie z §60 Regulaminu, Studentom wyróżniającym się szczególnie wynikami w nauce, wzorowym wypełnianiem obowiązków mogą być przyznane nagrody i wyróżnienia:

- 1) Rektora Uczelni;
- 2) instytucji pozauczelnianych na wnioski organów Uczelni.

Dodatkowo zgodnie ze Statutem Uczelni, Rektor PWSZ w Chełmie może przyznać wyróżniającym się absolwentom tytuł „Wyróżniającego się Absolwenta Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie”. W przypadku nieetycznego zachowania, student lub nauczyciel akademicki ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną przed organami dyscyplinarnymi: Uczelnianą Komisją Dyscyplinarną do Spraw Nauczycieli Akademickich, Komisją Dyscyplinarną dla Studentów, Odwoławczą Komisją Dyscyplinarną dla Studentów, a także Sądem Koleżeńskim Samorządu Studentów PWSZ w Chełmie i Odwoławczym Sądem Koleżeńskim Samorządu Studentów PWSZ w Chełmie.

Studenci mogą zgłaszać nieetyczne zachowania nauczycieli akademickich lub pracowników administracyjnych bezpośrednio do opiekunów roku zgodnie z Regulaminem Studiów, a także do Dyrektora Instytutu lub Kierownika Katedry (zarządzenie Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania skarg i wniosków). Mogą także zgłaszać skargi i wnioski anonimowo poprzez uzupełnienie pytania otwartego w ankiecie lub skorzystanie z Internetowej Skrzynki Jakości (zakładka na stronie internetowej uczelni - jakość kształcenia - pismo okólne Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie w sprawie wprowadzenie Regulaminu korzystania z Internetowej Skrzynki Jakości w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Chełmie). Skuteczność sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów weryfikowana jest przez komisje kierunkowe i Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Za pomocą anonimowej ankiety wypełnianej przez studentów pod koniec każdego semestru sprawdzany jest zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów z uwzględnieniem poziomu obsługi kadry wspierającej proces kształcenia. Studenci rozpoczynający studia na kierunku Stosunki międzynarodowe zostają przeszkoleni w zakresie praw i obowiązków studenta. Szkolenie prowadzone jest przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów, dodatkowo możliwe jest organizowanie spotkań Dyrektora Instytutu i opiekuna roku ze studentami. Zarządzenie Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania skarg i wniosków reguluje zasady postępowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

Uczelnia współpracuje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Udział studentów w funkcjonowaniu SZJK przejawia się przez: udział w procesie ankietyzacji służącej ewaluacji nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć, jakości kształcenia oraz jednostek obsługujących studentów, reprezentację w uczelnianych oraz instytutowych strukturach SZJK oraz w Senacie. Programy i plany studiów przedkładane są do akceptacji Uczelnianej Radzie Samorządu Studentów, która może zgłaszać do nich swoje uwagi.

Oceny planów studiów i programów kształcenia dokonują kierunkowe komisje ds. zapewnienia jakości kształcenia, które w terminach określonych przez Dyrektora Instytutu sporządzają sprawozdania obejmujące ocenę jakości kształcenia na danym kierunku. Sprawozdania te Dyrektor Instytutu przedkłada Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wnioski i postulaty dotyczące doskonalenia programu kształcenia i jego efektów mogą być także zgłaszane przez interesariuszy wewnętrznych (studentów wchodzących

w skład komisji kierunkowych oraz w skład Senatu, Uczelnianą Radę Samorządu Studentów PWSZ w Chełmie, która opiniuje plany studiów i programy kształcenia) oraz przez interesariuszy zewnętrznych. Zgodnie ze statutem uczelni, zatwierdzanie, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, planu studiów i programu kształcenia oraz określanie efektów uczenia się dla kierunków należy do kompetencji Senatu.

Studenci PWSZ w Chełmie, interesariusze zewnętrzni, kandydaci na studia - mają dostęp do informacji dotyczących procesu kształcenia przez stronę internetową Uczelni (www.pwsz.chelm.pl), na której znajdują się w szczególności:

- na stronach Instytutów – oferta edukacyjna (m. in. program studiów, kierunkowe efekty uczenia się, karty przedmiotów),
- w strefie studenta – m. in. regulamin studiów, plany zajęć, informacje dotyczące praktyk zawodowych, funkcjonowania kół naukowych, Erasmusa, pomocy materialnej, zasad udzielania stypendiów,
- w strefie kandydata – m. in. informacje na temat kierunków i specjalności, postępowania rekrutacyjnego,
- w zakładce: Jakość kształcenia – opis funkcjonowania SZJK w Uczelni, raporty z badań ankietowych i badań losów absolwentów, najważniejsze akty prawne dotyczące procesu kształcenia.

14. Ewaluacja i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku

System Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ w Chełmie obejmuje monitorowanie oraz ocenę planów studiów i programów kształcenia, weryfikację zakładanych efektów uczenia się, ocenę organizacji procesu dydaktycznego, warunków prowadzenia zajęć, analizę kadry dydaktycznej, w tym okresową ocenę nauczycieli akademickich, ankietę dotyczącą poziomu kształcenia, hospitację zajęć dydaktycznych, monitorowanie karier zawodowych absolwentów PWSZ w Chełmie, ocenę dostępności informacji na temat kształcenia, zapobieganie zjawiskom patologicznym oraz wdrażanie planów naprawczych. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jest regulowany na dwóch poziomach, tj. uczelnianym (Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia) oraz instytutowym (kierunkowe komisje ds. zapewnienia jakości kształcenia).

W celu realizacji zadań systemu zapewnienia jakości kształcenia powołana została Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UKZJK). W skład Uczelnianej

Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich oraz przedstawiciele administracji, a także przedstawiciel Samorządu Studentów oraz przedstawiciel Biura Karier „Żak”, którzy mają wpływ na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Obok Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, zadania z zakresu zapewnienia jakości kształcenia wykonują kierunkowe komisje ds. zapewnienia jakości kształcenia. W skład komisji kierunkowych wchodzi: Kierownik Katedry, nauczyciele akademicy powołani przez Dyrektora Instytutu, przedstawiciel Działu Obsługi Studenta oraz co najmniej jeden przedstawiciel wskazany przez organ uchwałodawczy samorządu studenckiego. W pracach komisji uczestniczy z głosem doradczym przedstawiciel pracodawcy. Nadzór nad komisją kierunkową sprawuje Dyrektor Instytutu. Zadania z zakresu jakości kształcenia wykonuje Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia. Do podstawowych zadań Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia należą m. in.: dokonywanie bieżącej analizy oraz inicjowanie działań w obszarze jakości kształcenia, monitorowanie przestrzegania zasad oraz procedur określających funkcjonowanie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ w Chełmie, wnioskowanie do władz Uczelni o podejmowanie działań w zakresie funkcjonowania oraz doskonalenia systemu jakości kształcenia, ocena funkcjonowania systemu jakości kształcenia, w tym weryfikacja realizacji działań naprawczych rekomendowanych przez UKZJK.

Do zadań Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia należą w szczególności: analiza i ocena jakości kształcenia w Uczelni, opracowywanie propozycji zmian w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia, wnioskowanie o dokonanie zmian w planach studiów i programach kształcenia, wprowadzanie innowacyjnych metod nauczania, analiza wyników ankiety przeprowadzanej wśród studentów, hospitacji zajęć oraz wyników oceny nauczycieli akademickich, opracowywanie i przedkładanie projektów dotyczących organizacji zajęć oraz zasad oceny zajęć przez studentów, opracowywanie i przedkładanie projektów dotyczących zapewnienia jakości kadry dydaktycznej oraz zasad dokonywania oceny kadry dydaktycznej, opracowywanie zasad/procedur umożliwiających zapewnienie jakości kształcenia w Uczelni oraz opracowywanie harmonogramu prac komisji kierunkowych.

Komisja kierunkowa dokonuje oceny jakości kształcenia na kierunku, zawierającej w szczególności słabe i mocne strony oraz propozycje w zakresie poprawy jakości kształcenia, w tym doskonalenia programu kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się oraz procesu dyplomowania. Sprawozdania przedkładane są Uczelnianej

Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, która przygotowuje coroczny raport dotyczący jakości kształcenia w Uczelni wraz z propozycjami zmian i przedkłada go Prorektorowi ds. Studenckich. Za zapewnienie jakości kształcenia w Instytutach odpowiadają Dyrektorzy Instytutów oraz Kierownicy Katedr, organizujący proces kształcenia, a także prowadzący zajęcia, pracownicy Działu Obsługi Studenta, komisje kierunkowe oraz interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Komisja kierunkowa dokonuje oceny jakości kształcenia na kierunku. Formalną kontrolę dyscypliny zajęć dydaktycznych, jakości procesu kształcenia, metod kształcenia i oceniania, materiałów dydaktycznych i kontroli nad przeprowadzanymi formami weryfikacji efektów kształcenia, a także zawartości merytorycznej i poziomu zajęć prowadzi Dyrektor Instytutu.